

Последня пока также не может обойтись без украинского трубопровода, а значит, нужно, наконец, найти эффективный алгоритм отношений с Россией, ориентированный не на конфронтацию, а на взаимовыгодное сотрудничество.

Мальцев Д.
НТУ «ХПИ»

ФІНАНСОВЕ СТАНОВИЩЕ УКРАЇНИ В РОКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Фінансове становище країни – це один із найважливіших показників, який водночас характеризує соціально-економічне становище. Помилка однієї чи декількох осіб зумовлює жахливі наслідки для багатьох людей, її відчують на собі багато родин. Щоб зрозуміти причини нинішньої фінансової нестабільності України варто уважно проаналізувати, як розвивалася ситуація протягом останніх 20 років.

Радянський уряд нерационально використовував капітал України. У Радянській Україні виготовляли тільки 20 % готового продукту. Значну частку становив військово-промисловий комплекс, який після 1991 р. став фактично непотрібним. На початку 90-х активно розвивається кримінал, що накопичує капітал. Ці чинники спричинили гіперінфляцію (до 10 250% 1993 р. порівняно з попереднім роком). Перший уряд незалежної України не був підготовлений для управління державою з ринковою економікою, адже сам готувався до управління командно-адміністративною економікою. Відбулися девальвація карбованця й масове скорочення виробництва: вуглевидобуток скоротився зі 165 млн. т 1990 р. до 94 млн. т 1994 р., промислове виробництво – на 28 %, сільськогосподарське виробництво – на 17 %.

У 1994–1995 рр. НБУ та уряд ужили низку заходів, спрямованих на подолання інфляції, а саме: у загальноекономічній політиці проголошено курс на макроекономічну стабілізацію, на прискорення ринкових реформ і формування ринкового механізму функціонування економіки; у

фіскально-бюджетній політиці визнавалося за потрібне переорієнтуватися на подолання бюджетного дефіциту й послаблення дефіцитного фінансування економіки, зменшення податкового тиску й переведення суб'єктів господарювання на засади самофінансування; у грошово-кредитній політиці взято курс на подолання гіперінфляції, лібералізацію кредитного й валютного ринків, формування ринку цінних паперів, відмежування емісійного механізму НБУ від бюджетного механізму та скорочення фінансування бюджетного дефіциту за рахунок сеньйоражу. Ці заходи дали змогу дещо стабілізувати фінансову ситуацію. Проте чимало фахівці вважають, що «м'яка» грошова реформа 1996 р. не могла суттєво змінити економіку України. Під час реформи змінено дизайн національної грошової одиниці та її назву, уведено масштаб цін 1 до 10 000. Проте надалі фінансову систему України спіткали нові труднощі: неможливість сплатити облігації державного займу урядом того часу стало причиною дефолту 1998 р.

На серйозне лихо перетворилася корупція, властива всім країнам, незалежно від політичного устрою та рівня економічного розвитку. Але за останні 20 років в Україні вона набула особливо загрозливих масштабів, перетворилася на цілу систему. Сьогодні нормативно-правові акти у сфері боротьби з корупцією працюють малоефективно, а деякі положення документів мають загальнодекларативний характер. Несправедливе ведення тендерної політики як вияв корупції призводить до нецільового використання коштів бюджету, створює перепони в розвитку економіки, науки й освіти. Інфляція продовжує зростати (особливо це відчувають пересічні громадяни).

Отже, для розв'язання економічних проблем в Україні потрібно приділяти увагу не тільки економічним складникам поганого фінансового становища країни, але й звернутися до вирішення соціальних проблем, що створюють перепони для розвитку економіки України, не дають країні наблизитися до передових держав світу попри те, що в Україні є необхідний потенціал.